

Naslov originala:
ЕВГѢНИЙ ОНѢГИН
Алекса́ндр Серге́евич Пушкин

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Glavni i odgovorni urednik:
Ivan Isailović

Izvršna urednica:
Tamara Sokić

Prevod:
Milorad Pavić

Lektura:
Tamara Sokić

Dizajn korica:
Ognjen Klisara

Prelom:
Ivan Isailović

Štampa:
F.U.K. d.o.o. Beograd

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, Beograd
info@kontrastizdavastvo.rs
kontrastizdavastvo.rs
www.glif.rs

ALEKSANDAR
SERGEJEVIČ PUŠKIN

EVGENIJE
ONJEGIN

*Preveo s ruskog
Milorad Pavić*

KONTRAST
Beograd, 2024.

*Pétri de vanité il avait encore plus de cette espèce
d'orgueil qui fait avouer avec la même indifférence les
bonnes comme les mauvaises actions, suite d'un sentiment
de supériorité, peut-être imaginaire.*

Tiré d'une lettre particulière

Prožet taštinom imao je pored toga i onu naročitu oholost koja čini da se sa podjednakom ravnodušnošću priznaju dobri kao i rđavi postupci, što je posledica izvesnog osećanja nadmoćnosti, možda samo zamišljene.

Iz privatnog pisma

Ja svet ne želim da zabavim;
Rad sam da se dojmim tvojih želja
Dostojniji bih dar da stavim
Hteo u ruke prijatelja,
Dostojniji te duše krasne,
Pune dubine i čistote
I poezije žive, jasne,
I prirodnosti i lepote;
No šta ću – bar ko zvuke strasne
Primi šarene glave ove:
Smešne i tužne male scene,
Prostodušne i uzvišene,
Nemarne igre, žive snove,
Plodove ćaska, rada vrednog,
Iz mladosti i zrelih dana,
Otkrića hladnog uma jednog
I dnevnik srca punog rana.

PRVA GLAVA

Da doživi hita, da oseti žuri.

K. Vjazemski

I

„Moj časni stric je uzor pravi
Otkad je sasvim zanemogo
I misli sad u staroj glavi:
Svi treba da ga štiju mnogo.
Nek drugom to za primer služi,
Al' bože, kako to dotuži
Kraj bolesnika stalno biti,
Ni dan ni noć ne odlaziti;
Kakvo je to pritvorstvo ružno
Davati lek sa setnim licem,
Ćaskati s polumrtvim stricem
I popravljati jastuk tužno, –
Misleći pri tom, al' za sebe:
Kad će već doći vrag po tebe!”

II

Sa mislima su tim daleko
Nosila kola moga junaka,
Po volji Zevsa što je steko
Nasleđa svojih svih rođaka.
O, prijatelji mog Ruslana!
S junakom mojega romana
Bez predgovora, odmah sada,

Upoznaću vas ko što spada:
Moj Onjegin svoj život poče
Kraj Neve; kraj te reke iste
Gde možda i vi rođeni ste,
I' blistali ste, čitaoče.
Onuda nekad šetah i ja,
Al' meni sever slabo prija.

III

Služeći za čast i za ime,
Njegov se otac u dug spleo;
Tri bala davo svake zime
I straćio imetak ceo.
Junaka mog je sreća htela:
Madame je prvo nad njim bdela,
Monsieur je zatim sa njim bio,
A dečak beše živ, no mio.
Monsieur l' Abbe', ko Francuz pravi,
Siroto dete da ne muči,
U šali poče da ga uči;
Moralom ne hte da ga gnjavi;
Nestašluke bi pretnjom stišo,
I s njim u park, u šetnju, išo.

IV

Kad Evgeniju mladost stiže,
To doba slatke sete naše,
Od učenja on ruke diže,
A starog *monsieur* oteraše.
Moj Onjegin je na slobodi!

Već ošišan po novoj modi,
Odeven kao *dandy* šeta,
Pojavio se usred sveta.
U francuskom je on pun znanja:
Govori, piše podjednako;
Mazurku igra vrlo lako
I sasvim prirodno se klanja;
Šta ćete više? Svet se slaže:
Drag je i umom raspoláže.

V

Svi učili smo više, manje;
Ponešto zna od svega svako,
Te učenost i vaspitanje
Ispoljiti je kod nas lako.
Junak je moj, po sudu mnogih
(Sudija odlučnih i strogih),
Pun znanja bio, al' po modi.
Nasledio je dar da vodi
Neusiljene razgovore
O ovoj ili onoj stvari,
Da ćuti kao stručnjak stari
Ličnosti važne kad prozbore,
I žarom hitrih epigrama
Da budi osmehe kod dama.

VI

Sad latinski u modi nije,
Na znanje ću vam ipak dati;

Znao je dosta Evgenije
Da može epigraf da shvati,
Da Juvenala uz reč splete,
Da na kraj pisma *vale* mete,
I pamtio je ko đak vredan
Iz *Eneide* distih jedan.
Nikad mu nije došla volja
Kroz hronološki prah da rije
Po stolecima istorije,
Al' anegdota svaka bolja
Od Romula do naših dana
U svest mu osta urezana.

VII

On nije imô strast za zvuke
Da celog veka rime kuje,
I nije znao kraj sve muke
Trohej i jamb da razlikuje.
Mesto Homera, Teokrita,
Poručio je Adam Smita.
I ekonomist posto potom,
A sudio je vešto o tom
Šta zemlju spasava od bede,
I zašto može i bez zlata,
Zemaljska blaga kad su data,
Bogatstvo da joj obezbede.
Al' otac sve to nije znao,
I svu je zemlju za dug dao.

VIII

Sve šta je znao Evgenije
Ne mogu reći kraj sve volje;
Al' ono što je ko genije
Od svih veština znao bolje,
Ono u čemu mu je mladost
Našla i brigu, a i radost,
I ono na šta trošio je
Lenjosti pune dane svoje, –
Beše veština nežne strasti,
Koju je Nazon opevao,
Zbog čega je ko patnik pao
I blistav, buran vek pun časti
Završio van Italije
U gluhoj stepi Moldavije.

IX

.....
.....
.....

X

Znao je nevest da se tvori,
Da ljubomoran, mračan biva,
Da razuveri, nagovori,
Da tuguje, da nadu skriva,
Da bude ohol i poslušan,
Pun pažnje, ili ravnodušan.

Kako je bio rečit sjajno,
A kako ćutljiv osećajno
I nehajan u pismu strasnom;
Znao je dušu da unese
U ono čime obuzme se,
I mogla je u oku jasnom
Stidljivost, drskost, nežnost čista,
I suza poslušna da blista.

XI

I nov je znao da se pravi,
Naivnost šalom da očara,
I laskanjima da zabavi,
I očajanjem strah da stvara;
Da razumom i strašću ruši
Ustezanja u mladoj duši,
Da čeka slabost, ako treba,
Da nehотиčnu nežnost vreba,
Da ljubav prati, da je budi,
Da prvi odziv srca pozna,
Da osećanja tuđa dozna,
Sastanak tajni da iznudi,
Pa posle mirno i udvoje
Njoj lekcije da daje svoje.

XII

Kako je rano mlad i smeo
Zanosio kokete strasne,
A uništenje kad bi hteo